

Lisa 1. Tehniline kirjeldus „Rahvusvahelise politseikoostöö ja SIS/SIRENE e-õppe kursuse täiendamine ja arendamine“

1. Taust ja lepingu ese

Politsei- ja Piirivalveamet on riigi keskne rahvusvahelise politseikoostöö koordinaator ning Schengeni infosüsteemi riikliku registri vastutav töötaja. Euroopa Liidu aluslepingutest tulenevalt on Schengeni acquis (õigustiku) rakendamine Eestile kohustuslik. Eesmärgiga võimaldada ametnikele aktuaalne ja keskne juurdepääsupunkt asjaomastele õigusaktidele, juhenditele, praktilisele näitematerjalile ning harjutustele, on vaja luua mõistlik luua e-õppe keskkond, mida pidevalt uueneva materjaliga täiendades saaks paindlikult kasutada nii üldisemate teadmiste parandamisel kui spetsiifiliste oskuste lihvimisel. E-õppe keskkond peaks olema abivahendiks ka kontaktkoolituste ettevalmistamisel, võimaldades õppuritel hõlpsasti ennast eelseisva kontaktkoolituse teemadega sisuliselt kurssi viia, et kontaktkoolitusel oleks võimalik keskenduda kõige olulisemale ehk sellele, mis iseseisvalt töötades valmistab enim raskust sh eranditele.

Hankelepingu täitmise tulemusena on välja töötatud Moodle keskkonnas e-õppe kursus, mis annab tervikliku ülevaate olulisematest teadmistest rahvusvahelist politseikoostööd ja Schengeni infosüsteemi puudutavate normide rakendamisel. Materjal on koostatud jaotistes, mida on võimalik kombineerida vastavalt ametniku profiilile. Programm on liigendatud piisavalt, et seda oleks võimalik läbida „õpiampsudena“ jättes samas adekvaatse võimaluse nii õppuri enesehindamiseks kui tsentraalseks teadmiste kontrolliks ja statistikaks. Oskuslikult on kombineeritud sobivaimad õppematerjalid ja -meetodid.

2. Oodatav tulemus

Valminud on praktiline ja terviklik rahvusvahelist politseikoostöö ja Schengeni infosüsteemi alane e-kursus. Kursus on soovituslikult jaotatud teema(de) põhiselt ning jaguneb alamkursusteks (ca 1 h õpiampsud, mis moodustavad tervikliku käsitluse ühel või mitmel omavahel seotud/haakuvatel teemadel). Alamkursuseid on võimalik läbida nii eraldiseisvalt kui ka tervikuna, sõltuvalt õppija vajadustest ning olemasolevatest teadmistest. Tervikuna annab kursus kompaktse ülevaate olulisematest teadmistest, mis on vajalikud töötamiseks ametikohtadel, kus ei ole välistatud puutumus rahvusvahelise politseikoostöö ja Schengeni infosüsteemiga.

Valminud on praktiline ja terviklik rahvusvahelist politseikoostöö ja Schengeni infosüsteemi alane e-kursus. Kursus on soovituslikult jaotatud teema(de) põhiselt ning jaguneb alamkursusteks (ca 1 h õpiampsud, mis moodustavad tervikliku käsitluse ühel või mitmel omavahel seotud/haakuvatel teemadel). Alamkursuseid on võimalik läbida nii eraldiseisvalt kui ka tervikuna, sõltuvalt õppija vajadustest ning olemasolevatest teadmistest. Tervikuna annab kursus kompaktse ülevaate olulisematest teadmistest, mis on vajalikud töötamiseks ametikohtadel, kus ei ole välistatud puutumus rahvusvahelise politseikoostöö ja Schengeni infosüsteemiga.

Selleks tuleb kaardistada/valideerida olulisemad teemad ning luua asja- ja ajakohased sisupeatükid, mis on võimalik e-õppes õpiampsudena (alamkursustena) omandada. Õppe osana peavad valmima ka enesehindamise küsimustikud/testid (nt valikvastused, et oleks võimalik automaatselt ka tulemused väljastada ja progressi hinnata). Küsimustikud/testid peavad olema nii olulisemate sisupeatükkide (alamkursuste) kui ka e-kursuse kui terviku kohta koostatud. Küsimustikele vastamisel võiks olla osalejatel võimalus oma teadmisi kontrollida ka enne kursust (testi edukas sooritamine annab huvilisele aimu, kas tal on konkreetset kursust üldse vaja läbida).

Selleks tuleb kaardistada/valideerida olulisemad teemad ning luua asja- ja ajakohased sisupeatükid, mis on võimalik e-õppes õpiampsudena (alamkursustena) omandada. Õppe osana peavad valmima ka enesehindamise küsimustikud/testid (nt valikvastused, et oleks võimalik automaatselt ka tulemused väljastada ja progressi hinnata). Küsimustikud/testid peavad olema nii olulisemate sisupeatükkide (alamkursuste) kui ka e-kursuse kui terviku kohta koostatud. Küsimustikele vastamisel võiks olla osalejatel võimalus oma teadmisi kontrollida ka enne kursust (testi edukas sooritamine annab huvilisele aimu, kas tal on konkreetset kursust üldse vaja läbida).

Kursuse jooksul läbitav materjal peaks olema stiililt ja toimetuselt loogiline ja sidus tervik, mis on illustreeritud parimate näidete/kaasuste/videote ja visuaalidega ning on kooskõlas täiskasvanud õppijat toetava e-õppe metoodikaga. Õppe sisu peaks olema lähenemiselt üldiselt üksikule ning sobivates kohtades on soovituslik rikastada seda ristviidete või täiendavate allikatega, mis võimaldab soovi korral sügavamale vaadata. Kindlasti ei peaks tegu olema seadus(t)e ümberjutustamisega vaid kergelt jälgitava ja mõistetava kontsentraadiga olulisima st, hõlpsalt haaratavas ja praktilises vormis (skeemid ja illustratsioonid on õpet ja õppimist toetavad).

Materjal peaks võimaluste piires teemat katma üldisema toimimisraamistiku vaatest (rõhuasetus just ajatumatel põhimõtetel), kuid paralleelselt kõikjal kus asjakohane, minema eraldi jaotisena detailseks.

Detailsete materjalide loomisel tuleb arvestada võimalusega nende regulaarseks ajakohastamiseks.

Kursuste sisustamisel ja õppe disainimisel tuleb luua ka audiovisuaalsed materjalid, mis katavad õpet toetaval ja mitmekesisel kujul üldisemaid ja ajatumaid printsiipe, kaasuseid vms (2-5 minutit).

Valmima peab ka loodava kursuse visuaalne identiteet (CVI).

Varasem e-kursus on loodud programmi Articulate Storyline abil. E-kursuse edasiarendamine ja täiendamine on kavandatud samas platvormis, tagades lahenduse tehnilise järjepidevuse ning olemasoleva õppematerjali sujuva edasiarendamise.

3. Täiendamine ja arendamine

SIS/SIRENE e-õppe kursuse arendamine:

Olemasoleva e-kursuse struktuuri muutmine (Articulate Rise): lisandub neli uut teemat, neli alamteemat ning ühe teema põhjalik täiendamine ja ümberkujundamine.

- Iga uue kursuse teema kujunduse ja disaini väljatöötamine koostöös sisuekspertidega. Uute teemade interaktiivse õppesisu väljatöötamine koostöös sisuekspertidega, sh meediumi loomine ja integreerimine järgmistes teemades:
  - PNR (lennureisijate info töötlemine ja analüüs)
  - Isikute rahvusvaheline tagaotsimine, FAST võrgustik
  - EL 2023/977 teabevahetusdirektiivi rakendamine, SIENA
  - Sõidukite rahvusvaheline tagaotsimine
- Teema SPOC põhjalik täiendamine ja ümberkujundamine seoses teemas kirjeldatud protsesside sisuliste muudatustega ning interaktiivse õppesisu loomine.
- Kursuse neljas teemas lisanduvad uued alamteemad. Nende teemade raames on kavas õppesisu loomine ning olemasoleva õppematerjali arendamine ja integreerimine olemasolevasse õppesisusse.

- Olemasoleva õppematerjali arendamine: õppematerjali sisu ja visuaali täiendamine ning arendamine vastavalt sisueksperdi sisendile.
- audiovisuaalse õppematerjali loomine ja töötlemine koostöös sisuekspertidega, sh videoloengute, videote ja subtiitrite integreerimine.
- Koostöö ja personaalsed konsultatsioonid sisuekspertidega.
- Kursuse testimine ja täiendamine.

Õppematerjal on suunatud Politsei- ja Piirivalveameti ametnikele, kelle ametikoht ei välista rahvusvahelist politseikoostööd või Schengeni infosüsteemi kasutamist, samuti Sisekaitseakadeemia kadettidele. Materjal peab olema kasutatav nii algajale kui kauaaegse kogemusega ametnikule.

4. Õppe sisu

E-õppe alamkursused tervikuna peavad kursuse läbinule tagama järgmised õpiväljundid:

- Orienteerub Schengeni õigustikus ja seonduvates siseriiklikes aktides;
- Oskab kasutada rahvusvahelise politseikoostöö instrumente;
- Tunneb piiranguid, mis kaasnevad piiriülese koostöö ja teabevahetusega;
- Teab ja oskab enda kasutuses olevaid tehnilisi rakendusi rahvusvahelises teabevahetuses kasutada.

5. Maht, ajakava ja nõuded õpidistantsile

E-kursuse sisu esitab tellija. E-kursuse sisu loomisel kasutatakse mh ka asutusesiseseks kasutuseks mõeldud teavet. Esitatud materjali põhjal teeb pakkuja parimate lahenduste pakkumised. Kui sobiv lahendus konkreetse peatüki käsitlemiseks on välja valitud, viib pakkuja lahenduse Moodle keskkonnas ellu. Hetkel on PPA-s kasutusel SiM haldusala Moodle versioon 3.11+ (Build: 20210611), kuid lähiajal toimub uuendus ja kasutusele võetakse Moodle versioon 4.5.

Teenuse osutamisega alustatakse kohe pärast lepingu sõlmimist. Teenuse teostamise etapid ja teenuse üle andmine võivad olla etapiviisilised (nt alamkursuste põhine vms) ning need lepitakse kokku jooksvalt e-kirja teel. Teenus tervikuna peaks olema üle antud hiljemalt 23.11.2026. aastal. Põhjendatud juhtudel võib tähtaega pikendada kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (nt ootamatu ettenägematu asjaolu ilmnemisel, mis teenuse üleandmist takistavad ja sarnastel põhjendatud juhtudel).

E-kursuse disainimisel ja loomisel tuleb arvestada tänapäevase õppija ja tulevikuõppimise väljakutseid, sealhulgas:

- õppijas motivatsiooni tekitamine ja hoidmine;
- õppimine on õppijakeskne (täiskasvanud õppijale sobilik formaat ja õpet toetav lähenemine), õpikogemus on disainitud silmas pidades e-õpet ja õpiteekond on läbi mõeldud;
- õppedisaini lähenemised:
  - i. terviklikud lühikesed "õpiampsud"
  - ii. interaktiivne sisu
  - iii. automaatse tagasisidega enesekontrolli- ja hindamistegevused
- ühe e-kursuse läbimine võtab õppijal aega ca 45-60 minutit ja koosneb lühikestest kuni 10 minutilistest õpitükkidest, mis moodustavad terviku;
- multimodaalsus;
- e-kursus hõlmab kõikide õpitulemuste lõikes automaatset tagasisidet andvaid enesekontrolli- ja hindamistegevusi, interaktiivseid tegevusi ja/või visuaalseid materjale (videod, animatsioon,

graafikud) õppija motivatsiooni hoidmiseks, oskuste harjutamiseks, refleksiooniks, jms ning viiteid põhjalikumale materjalile või kursustele;

- ülesannete eesmärgiks on osaleja aktiivne kaasamine õppesse ja sisulise arusaama loomine. Küsimuste vastused peavad olema süsteemi poolt automaatselt kontrollitavad.

- e-kursust peab olema võimalikult lihtne läbida, õppeprotsess kulgeb loogiliselt ja õppeprogress on kasutajale nähtav, eesmärgid ja erinevad funktsioonid on hõlpsasti mõistetavad. Õppe disain peab tagama muuhulgas selle, et õpieesmärgid oleksid selged ning õppe sisu ja ülesehitus vastaksid õpieesmärkidele;

- e-kursuse videod peavad olema loodud selle konkreetse kursuse jaoks ja sisuliselt läbi mõeldud, soovitatavalt 2-5 minuti pikkused. Teiste loodud videote taaskasutamisel on eelistatud lisada need lisainfo või täiendava materjali osasse. E-kursusele lisatavad materjalid peavad olema kvaliteetsed: videote heli selge ja hästi kuuldavad ning graafikud, diagrammid jm selgelt loetavad. Materjalil peab olema võimalik eestikeelsete subtiitrite "sisseülitamine", sh eestikeelsetel videotel.

- e- kursusel on kasutajakeskne kaasaegne disain;

- e-kursus peab olema üles ehitatud innovaatseliselt ja kaasahaaravalt ning toetama parimal võimalikul viisil selle õpieesmärkide saavutamist ning iga osaleja õppimist;

- loodav e-kursus on eestikeelne ja kui kasutatakse muukeelset materjali, siis peavad sellel olema lisatud korrektne eestikeelne tõlge ja/või subtiitrid võimalusel Eesti keele tehnoloogiat kasutades;

- Eesti avaliku sektori spetsiifikast lähtumine (näidete ja seoste loomine). Täiendavad nõuded ja soovitused:

- Kursuse materjal, sh joonised, videod ja interaktiivne materjal, tuleb luua spetsiaalse e-ühelise e-kursuse läbimine võtab õppijal aega ca 45-60 minutit ja koosneb lühikestest kuni 10 minutilistest õpitükkidest, mis moodustavad terviku;

- multimodaalsus;

- e-kursus hõlmab kõikide õpitulemuste lõikes automaatset tagasisidet andvaid enesekontrolli- ja hindamistegevusi, interaktiivseid tegevusi ja/või visuaalseid materjale (videod, animatsioon, graafikud) õppija motivatsiooni hoidmiseks, oskuste harjutamiseks, refleksiooniks, jms ning viiteid põhjalikumale materjalile või kursustele;

- ülesannete eesmärgiks on osaleja aktiivne kaasamine õppesse ja sisulise arusaama loomine. Küsimuste vastused peavad olema süsteemi poolt automaatselt kontrollitavad.

- e-kursust peab olema võimalikult lihtne läbida, õppeprotsess kulgeb loogiliselt ja õppeprogress on kasutajale nähtav, eesmärgid ja erinevad funktsioonid on hõlpsasti mõistetavad. Õppe disain peab tagama muuhulgas selle, et õpieesmärgid oleksid selged ning õppe sisu ja ülesehitus vastaksid õpieesmärkidele;

- e-kursuse videod peavad olema loodud selle konkreetse kursuse jaoks ja sisuliselt läbi mõeldud, soovitatavalt 2-5 minuti pikkused. Teiste loodud videote taaskasutamisel on eelistatud lisada need lisainfo või täiendava materjali osasse. E-kursusele lisatavad materjalid peavad olema kvaliteetsed: videote heli selge ja hästi kuuldavad ning graafikud, diagrammid jm selgelt loetavad. Materjalil peab olema võimalik eestikeelsete subtiitrite "sisseülitamine", sh eestikeelsetel videotel.

- e- kursusel on kasutajakeskne kaasaegne disain;

- e-kursus peab olema üles ehitatud innovaatseliselt ja kaasahaaravalt ning toetama parimal võimalikul viisil selle õpieesmärkide saavutamist ning iga osaleja õppimist;

- loodav e-kursus on eestikeelne ja kui kasutatakse muukeelset materjali, siis peavad sellel olema lisatud korrektne eestikeelne tõlge ja/või subtiitrid võimalusel Eesti keele tehnoloogiat kasutades;

- Eesti avaliku sektori spetsiifikast lähtumine (näidete ja seoste loomine).

Täiendavad nõuded ja soovitused:

- Kursuse materjal, sh joonised, videod ja interaktiivne materjal, tuleb luua spetsiaalse e-õppe loomise tarkvaraga;

- Töövõtja annab tellijale üle ka kursuse materjali SCROM-paketina;

- Kõik tellijale üle antavad failid (audiovisuaalid, CVI jne) peavad vastama antud valdkonna kvaliteedistandarditele;
- Loodavad alamkursused peavad lähtuma parimatest kasutajakesksete teenuse (UX, UI) loomise põhimõtetest.